

Bruxelles, 6. ožujka 2019.
(OR. en)

6842/19

Međuinstitucijski predmet:
2018/0202(COD)

SOC 161
ECOFIN 238
FSTR 34
COMPET 208
FIN 173
IA 78
CODEC 521
CADREFIN 115

NAPOMENA

Od: Odbor stalnih predstavnika (dio 1.)
Za: Vijeće

Br. preth. dok.: 6596/19
Br. dok. Kom.: 9701/18 - COM(2018) 380 final

Predmet: Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji (EGF)
– *djelomični opći pristup*

I. UVOD

1. Komisija je 30. svibnja 2018. donijela Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji (dok. 9701/18 + ADD 1).

2. U skladu s prijedlogom Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF) treba se obnoviti kao poseban instrument kojim se Uniji omogućuje da reagira na nepredviđene okolnosti. Kao i prije, financijska sredstva iz EGF-a upotrebljavala bi se za poboljšanje vještina i zapošljivosti radnika koji su izgubili posao. Države članice mogle bi primati potporu iz EGF-a u slučaju neočekivanih velikih restrukturiranja. Prijedlog uključuje novi, niži prag od 250 otpuštenih radnika da bi slučaj bio prihvatljiv. Komisija je također predložila proširivanje područja primjene tog instrumenta priznavanjem dodatnih razloga za restrukturiranje kao prihvatljivih za potporu. Također je predložila da se stopa sufinanciranja iz EGF-a uskladi s najvišom stopom sufinanciranja iz ESF-a plus za dotičnu državu članicu te da istodobno ne bude niža od 60 %.
3. Predložena uredba dio je paketa prijedloga povezanih s Višegodišnjim financijskim okvirom za razdoblje od 2021. do 2027. (VFO) te stoga ovisi o ishodu horizontalnih pregovora o VFO-u. U tom kontekstu, Vijeće će odlučiti o načelnom pitanju u pogledu toga trebaju li EGF i njegovi ciljevi ostati funkcionalni u predloženom obliku. Ako se odobri, djelomičan opći pristup podlijegat će toj naknadnoj odluci.
4. Nadalje, sve odredbe sadržane u tom instrumentu koje utječu na proračun ili koje su horizontalne prirode izdvojene su te na taj način isključene iz djelomičnog općeg pristupa koji se želi postići, u očekivanju daljnjeg napretka u pogledu VFO-a. Te odredbe, koje se u tekstu pojavljuju u uglatim zagradama, tiču se:
 - dobrog financijskog upravljanja i vladavine prava (uvodna izjava 35.),
 - općeg cilja da se [25 %] rashoda proračuna EU-a namijeni klimatskim ciljevima u skladu s obvezama EU-a u okviru Pariškog sporazuma te s obzirom na ciljeve održivog razvoja UN-a (uvodna izjava 37.),
 - zaštite financijskih interesa Unije (uvodne izjave 33. i 34.) u skladu s relevantnim dokumentom 5146/19 o VFO-u za razdoblje od 2021. do 2027. te naknadnom odlukom Odbora stalnih predstavnika,

- upućivanja na digitalizaciju ili automatizaciju (članak 3. stavak 2.) kako bi se osigurala usklađenost s odredbama u točki 11. nacрта pregovaračkog okvira za VFO-a za razdoblje od 2021. do 2027. iz dokumenta 14759/18.
- 5. Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja (EMPL) Europskog parlamenta 27. studenoga 2018. odobrio je izvješće o prijedlogu, a Europski parlament 16. siječnja 2019. donio je pregovarački mandat u prvom čitanju.
- 6. Odbor regija 6. prosinca 2018. donio je svoje mišljenje, a Europski gospodarski i socijalni odbor 12. prosinca 2018. donio je svoje mišljenje.

II. TRENUTAČNO STANJE

- 7. Radna skupina za socijalna pitanja ispitala je prijedlog Komisije na nizu sastanaka održanih između srpnja 2018. i veljače 2019.
- 8. Tijekom austrijskog predsjedništva postignut je znatan napredak u vezi s raspravom. Glavni elementi kompromisnog teksta koje bi u ovoj fazi većina delegacija mogla podržati navedeni su u dokumentu 12835/18. Vijeće EPSCO 6. prosinca 2018. primilo je na znanje Izvješće o napretku kako je navedeno u dokumentu 14246/18.
- 9. U kontekstu daljnjih rasprava na razini Radne skupine, rumunjsko predsjedništvo napravilo je niz dodatnih izmjena kako je navedeno u dokumentu 6596/19. Odbor stalnih predstavnika 27. veljače 2019. odobrio je kompromisni paket bez izmjena te se složio s njegovim podnošenjem Vijeću u cilju donošenja djelomičnog općeg pristupa.

III. ZAKLJUČAK

S obzirom na navedeno Vijeće se poziva da na sastanku 15. ožujka 2019. postigne djelomični opći pristup o tekstu kako je naveden u Prilogu ovom dokumentu.

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji (EGF)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 175. stavak treći,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora,¹

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija,²

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

¹ SL C , , str. .

² SL C , , str. .

- (1) Pri provedbi fondova trebala bi se poštovati horizontalna načela utvrđena u članku 3. Ugovora o Europskoj uniji („UEU”) i članku 10. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”), uključujući načela supsidijarnosti i proporcionalnosti kako je utvrđeno u članku 5. UEU-a, uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima. Države članice i Komisija trebale bi nastojati ukloniti nejednakosti i promicati ravnopravnost muškaraca i žena te integrirati rodnu perspektivu, boriti se protiv diskriminacije na temelju spola, rasnog ili etničkog podrijetla, vjeroispovijesti ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije. Ciljevi fondova trebali bi se ostvarivati u okviru održivog razvoja i promicanja cilja Unije koji se odnosi na očuvanje, zaštitu i poboljšanje kvalitete okoliša u skladu s člankom 11. i člankom 191. stavkom 1. UFEU-a, uzimajući u obzir načelo „onečišćivač plaća”.
- (2) Europski parlament, Vijeće i Komisija zajednički su 17. studenoga 2017. proglasili europski stup socijalnih prava³ kao odgovor na socijalne izazove u Europi. Uzimajući u obzir promjene u svijetu rada, Unija se priprema za sadašnje i buduće izazove globalizacije i digitalizacije s pomoću uključivijeg rasta te boljom politikom zapošljavanja i socijalnom politikom. Dvadeset ključnih načela stupa podijeljeno je u tri kategorije: jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, pravedni radni uvjeti, socijalna zaštita i uključenost. Europski stup socijalnih prava služi kao opći orijentacijski okvir Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji („EGF”), čime se Uniji omogućuje da u slučaju neočekivanih velikih restrukturiranja primijeni relevantna načela u praksi.

³ https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights_hr

- (3) Vijeće je 20. lipnja 2017. poduprlo Unijin odgovor⁴ na Program održivog razvoja UN-a do 2030.⁵ – održiva Europska budućnost. Vijeće je naglasilo važnost uravnoteženog i integriranog ostvarenja održivog razvoja u tri dimenzije (gospodarska i socijalna dimenzija te dimenzija okoliša). Od ključne je važnosti da se održivi razvoj uključi u europski politički okvir te da Unija bude ambiciozna u pogledu politika kojima se služi za suočavanje s globalnim izazovima. Vijeće je pozdravilo Komunikaciju Komisije „Budući koraci za održivu europsku budućnost” od 22. studenoga 2016. kao prvi korak u uključivanju ciljeva održivog razvoja i primjeni održivog razvoja kao bitnog vodećeg načela svih politika Unije, među ostalim i s pomoću njezinih financijskih instrumenata.
- (4) U veljači 2018. Komisija je donijela Komunikaciju „Nov, moderan višegodišnji financijski okvir za Europsku uniju koja učinkovito ostvaruje svoje prioritete nakon 2020.”⁶. U Komunikaciji se naglašava da se proračunom Unije podržava europsko jedinstveno socijalno tržišno gospodarstvo. Stoga će biti izuzetno važno poboljšati mogućnosti za zapošljavanje i svladati izazove u području vještina, posebice one povezane s digitalizacijom. Fleksibilnost proračuna ključno je načelo sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira. Mehanizmi fleksibilnosti ostaju na snazi kako bi se Uniji omogućilo da reagira na nepredviđene događaje i osiguralo da se proračunska sredstva upotrebljavaju tamo gdje su najhitnije potrebna.
- (5) U svojoj Bijeloj knjizi o budućnosti Europe⁷ Komisija je izrazila zabrinutost u pogledu izolacionističkih pokreta, sve veće sumnje u koristi otvorene trgovine te socijalnoga tržišnoga gospodarstva Unije općenito.

⁴ <http://eu-un.europa.eu/eu-response-2030-agenda-sustainable-development-sustainable-european-future/>.

⁵ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/ALL/?uri=CELEX:52018DC0098>

⁷ https://ec.europa.eu/commission/future-europe/white-paper-future-europe-and-way-forward_hr

- (6) U svojem Dokumentu za razmatranje o svladavanju globalizacije⁸ Komisija prepoznaje kombinaciju globalizacije trgovine i tehnološke promjene kao glavne uzroke povećane potražnje za kvalificiranom radnom snagom i smanjenog broja poslova koji zahtijevaju niže kvalifikacije. Unatoč ukupnim velikim prednostima otvorenije trgovine i daljnje integracije svjetskih gospodarstava, potrebno je uhvatiti se u koštac s tim negativnim popratnim učincima. Budući da su aktualne koristi globalizacije već neravnomjerno raspoređene među ljudima i regijama te da to znatno utječe na pogođene osobe, postoji opasnost da će sve brži tehnološki napredak dodatno potaknuti te učinke. Stoga će u skladu s načelima solidarnosti i održivosti biti potrebno osigurati pravedniju raspodjelu koristi globalizacije usklađivanjem gospodarskog otvaranja i tehnološkog napretka sa socijalnom zaštitom.
- (7) U svojem Dokumentu za razmatranje o budućnosti financija Unije⁹ Komisija ističe potrebu za smanjenjem gospodarskih i socijalnih razlika među državama članicama i unutar njih. Glavni je prioritet ulaganje u jednakost, socijalnu uključenost, obrazovanje i osposobljavanje te zdravlje.

⁸ https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-harnessing-globalisation_hr

⁹ https://ec.europa.eu/commission/publications/reflection-paper-future-eu-finances_hr

- (8) Zbog globalizacije i tehnoloških promjena svjetska će gospodarstva vjerojatno postati još povezanija i ovisnija jedna o drugima. Preraspodjela rada ključan je i neophodan dio te gospodarske promjene. Žele li se pravedno raspodijeliti koristi promjene, izuzetno je važno da se ponudi pomoć radnicima koji su proglašeni viškom i onima kojima prijete da to postanu. Okvir EU-a za kvalitetu predviđanja promjena i restrukturiranja¹⁰ instrument je politike Unije kojim se utvrđuje okvir najboljih praksi za predviđanje restrukturiranja poduzeća i njegovo rješavanje. Riječ je o sveobuhvatnom okviru o tome kako bi se primjerenim političkim sredstvima trebali rješavati izazovi gospodarske prilagodbe i restrukturiranja te njihov učinak na zapošljavanje i društvo. Njime se ujedno pozivaju države članice da iskoriste nacionalna financijska sredstva i sredstva EU-a tako da se djelotvornije ublaži učinak restrukturiranja na društvo, posebice negativne posljedice na zapošljavanje. Glavni instrumenti Unije za pomoć pogođenim radnicima su Europski socijalni fond plus (ESF+), koji je osmišljen kako bi se unaprijed ponudila pomoć, i EGF, koji je osmišljen kako bi se u slučaju neočekivanih velikih restrukturiranja reagiralo reaktivno.
- (9) EGF je osnovan Uredbom (EZ) br. 1927/2006 Europskog parlamenta i Vijeća¹¹ za višegodišnji financijski okvir od 1. siječnja 2007. do 31. prosinca 2013. EGF je uspostavljen kako bi se Uniji omogućilo da iskaže solidarnost prema radnicima koji su izgubili radno mjesto zbog velikih strukturnih promjena u tokovima svjetske trgovine uzrokovanih globalizacijom.

¹⁰ KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA Okvir EU-a za kvalitetu predviđanja promjena i restrukturiranja (COM(2013) 882 final, 13.12.2013.).

¹¹ Uredba (EZ) br. 1927/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o uspostavljanju Europskog fonda za prilagodbe globalizaciji (SL L 406, 30.12.2006., str. 1.).

- (10) Područje primjene Uredbe (EZ) br. 1927/2006 prošireno je 2009. godine Uredbom (EZ) br. 546/2009 Europskog parlamenta i Vijeća¹² kao dio Europskog plana za gospodarski oporavak kako bi se obuhvatili radnici koji su izgubili radno mjesto kao izravnu posljedicu globalne financijske i gospodarske krize.
- (11) Tijekom višegodišnjeg financijskog okvira od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020. prošireno je područje primjene Uredbe (EU) br. 1309/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹³ kako se ne bi obuhvatila samo otpuštanja uzrokovana ozbiljnim ekonomskim poremećajem izazvanim nastavkom globalne financijske i gospodarske krize iz Uredbe (EZ) br. 546/2009, nego i svakom novom globalnom financijskom i gospodarskom krizom. Nadalje, Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća izmijenjena je Uredba (EU) br. 1309/2013 kako bi se uvela, među ostalim, pravila kojima se omogućuje da se EGF-om iznimno obuhvate zajednički zahtjevi koji se odnose na MSP-e smještene u jednoj regiji koji djeluju u različitim gospodarskim sektorima definiranim na razini NACE Revizija 2, pri čemu država članica podnositeljica zahtjeva dokazuje da su MSP-i glavna ili jedina vrsta poslovne djelatnosti u toj regiji.

¹² Uredba (EZ) br. 546/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1927/2006 o osnivanju Europskog fonda za prilagodbe globalizaciji (SL L 167, 29.6.2009., str. 26.).

¹³ Uredba (EU) br. 1309/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji (2014.–2020.) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1927/2006.

- (12) Komisija je provela evaluaciju EGF-a u sredini provedbenog razdoblja da bi ocijenila kako i u kojoj mjeri EGF ostvaruje svoje ciljeve. Ispostavilo se da je EGF učinkovit i da su stope ponovnog uključivanja radnika koji su proglašeni viškom više nego u prethodnom programskom razdoblju. Evaluacijom je utvrđeno i da se EGF-om stvara europska dodana vrijednost. To je posebno točno u smislu brojevnih učinaka njegovih sredstava, što znači da se potporom iz EGF-a ne povećava samo broj i raznovrsnost ponuđenih usluga, nego i njihova razina intenziteta. Štoviše, intervencije EGF-a imaju veliku vidljivost i široj javnosti izravno dokazuju europsku dodanu vrijednost intervencije. Međutim, utvrđeno je nekoliko izazova. S jedne strane, postupak mobilizacije smatrao se predugačkim. Nadalje, mnoge države članice izvijestile su o problemima pri sastavljanju opsežne analize događaja koji je uzrokovao otpuštanja. Glavni razlog koji sprečava države članice koje bi imale potencijalan predmet u okviru EGF-a da podnesu zahtjev su problemi povezani s financijskim i institucijskim kapacitetima. S jedne strane, to jednostavno može biti nedostatak radne snage jer države članice trenutačno mogu zatražiti tehničku pomoć samo ako provode predmet u okviru EGF-a. Budući da se otpuštanje može dogoditi neočekivano, bilo bi važno da su države članice spremne odmah reagirati i da bez ikakvih odgoda mogu podnijeti zahtjev. Nadalje, čini se da su u nekim državama članicama potrebne opsežnije mjere za izgradnju institucijskih kapaciteta kako bi se osigurala učinkovita i djelotvorna provedba predmeta u okviru EGF-a. Prag od 500 radnih mjesta proglašanih viškom kritiziran je kao previsok, posebice u slabije naseljenim regijama.¹⁴

¹⁴ COM(2018) 297 final i prateći SWD(2018) 192 final.

- (13) Komisija naglašava stalnu važnost uloge EGF-a kao fleksibilnog fonda koji radnicima koji izgube radno mjesto tijekom velikih restrukturiranja pruža potporu i pomaže im da što brže pronađu novi posao. Unija bi trebala nastaviti pružati posebnu, jednokratnu potporu za olakšavanje ponovnog uključivanja u rad radnika koji su proglašeni viškom na prostorima, u sektorima, područjima ili tržištima rada pogođenima ozbiljnim ekonomskim poremećajem. S obzirom na međudjelovanje i međusobne učinke otvorene trgovine, gospodarskih i financijskih kretanja poput asimetričnih gospodarskih šokova, tehnoloških promjena, geopolitičkih kretanja ili drugih faktora kao što je prelazak na niskougljično gospodarstvo te s obzirom na to da je sve teže izdvojiti konkretan faktor koji uzrokuje otpuštanja, ubuduće će za mobilizaciju EGF-a biti dovoljan samo znatan učinak restrukturiranja. S obzirom na njegovu svrhu, a to je pružanje potpore u hitnim situacijama i neočekivanim okolnostima, i dopunjujući anticipatornu potporu u okviru ESF-a plus, EGF ostaje fleksibilan i poseban instrument izvan proračunskih gornjih granica višegodišnjeg financijskog okvira, kako je navedeno u Komunikaciji Komisije „Moderan proračun Unije koja štiti, osnažuje i brani: višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.” i njezinu prilogu¹⁵.
- (14) Kao što je navedeno, kako bi se zadržala europska dimenzija EGF-a, zahtjev za potporu trebao bi se podnositi kad zbog neočekivanog velikog restrukturiranja dođe do znatnog učinka na lokalno ili regionalno gospodarstvo. Taj učinak trebalo bi definirati minimalnim brojem otpuštanja tijekom određenog referentnog razdoblja. Uzimajući u obzir zaključke evaluacije u sredini provedbenog razdoblja, prag se postavlja na 250 otpuštanja tijekom referentnog razdoblja od četiri mjeseca (ili šest mjeseci u sektorskim slučajevima). Budući da valovi otpuštanja u različitim sektorima ali u istoj regiji imaju jednako znatan učinak na lokalno tržište rada, mogu se podnositi i regionalni zahtjevi. Na malim tržištima rada, poput malih država članica ili udaljenih regija, uključujući najudaljenije regije iz članka 349. UFEU-a, ili u izvanrednim okolnostima, zahtjevi se mogu podnositi i za manji broj otpuštanja.

¹⁵ Radni dokument službi Komisije SWD(2018) 171 final i prilog COM(2018) 321 final.

- (14.a) (novo) EGF, kao fond osmišljen za neočekivana velika restrukturiranja, ne može se mobilizirati u slučajevima otpuštanja u javnom sektoru koja su posljedica proračunskih rezova. Međutim, EGF-om bi se trebalo moći poduprijeti radnike koji su proglašeni viškom u poduzećima aktivnima na konkurentnom tržištu, koja pružaju usluge ili isporučuju robu javno financiranim subjektima pogođenima proračunskim rezovima. Njime se također može poduprijeti samozaposlene osobe koje su prestale sa svojom djelatnošću zbog proračunskih rezova.
- (15) Kako bi se izrazila solidarnost Unije s nezaposlenim osobama, stopu sufinanciranja EGF-a kao reaktivnog fonda trebalo bi uskladiti s najvišom stopom sufinanciranja ESF-a plus kao proaktivnog fonda u dotičnim državama članicama, te ona u svakom slučaju ne bi trebala biti niža od 60 %.
- (16) Komisija bi trebala izvršiti dio proračuna Unije dodijeljen EGF-u u okviru podijeljenog upravljanja s državama članicama u smislu Uredbe (EU, Euratom) [*broj nove financijske uredbe*] Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶ („Financijska uredba”). Stoga bi pri provedbi EGF-a u okviru podijeljenog upravljanja Komisija i države članice trebale poštovati načela iz Financijske uredbe kao što su dobro financijsko upravljanje, transparentnost i nediskriminacija.
- (17) Europski centar za praćenje promjena, sa sjedištem u Europskoj zakladi za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound) u Dublinu, pomaže Komisiji i državama članicama u kvalitativnim i kvantitativnim analizama i time u procjeni globalizacijskih trendova te trendova u restrukturiranju i uporabi EGF-a.
- (18) Radnici koji su proglašeni viškom i samozaposlene osobe koje su prestale sa svojom djelatnošću trebali bi imati jednak pristup EGF-u bez obzira na vrstu ugovora o radu ili radnog odnosa. Stoga bi za potrebe ove Uredbe radnike koji su proglašeni viškom te samozaposlene osobe koje su prestale sa svojom djelatnošću trebalo smatrati mogućim korisnicima EGF-a.

¹⁶ SL L [...], [...], str. [...].

- (19) Financijski doprinos iz EGF-a ponajprije bi trebao biti usmjeren na aktivne mjere tržišta rada čiji je cilj brzo ponovno uključivanje korisnika u održivo zapošljavanje u okviru njihova prvobitnog područja djelatnosti ili izvan njega. Mjere bi trebale odražavati predviđene potrebe lokalnog i regionalnog tržišta rada. Međutim, kad god to bude potrebno, mobilnost radnika koji su proglašeni viškom trebala bi se poduprijeti i kako bi im se pomoglo da drugdje pronađu novo zaposlenje. Poseban će se naglasak staviti na širenje vještina potrebnih u digitalno doba. Uključivanje novčanih naknada u usklađeni paket usluga prilagođenih potrebama trebalo bi biti ograničeno. Poduzeća bi se moglo poticati da sudjeluju u nacionalnom sufinanciranju mjera koje podržava EGF.
- (20) Pri sastavljanju usklađenog paketa aktivnih mjera tržišta rada države članice trebale bi davati prednost mjerama koje će znatno povećati zapošljivost korisnika. Države članice trebale bi težiti ponovnom uključivanju u održivo zapošljavanje najvećeg mogućeg broja korisnika koji sudjeluju u tim mjerama što prije i unutar šest mjeseci nakon kraja provedbenog razdoblja.
- (21) Pri osmišljavanju usklađenog paketa aktivnih mjera politike tržišta rada, države članice trebale bi pridavati posebnu pozornost korisnicima u nepovoljnom položaju, uključujući mlade i starije nezaposlene osobe i one kojima prijeti siromaštvo s obzirom na to da se te skupine suočavaju s posebnim problemima pri ponovnom uključivanju na tržište rada. Neovisno o tome, pri provedbi EGF-a trebalo bi poštovati i promicati načela rodne ravnopravnosti i nediskriminacije, koja su među temeljnim vrijednostima Unije i dio su europskog stupa socijalnih prava.
- (22) Kako bi potpora korisnicima bila učinkovita i brza, države članice trebale bi poduzeti sve što je u njihovoj moći da podnesu potpune zahtjeve za financijski doprinos iz EGF-a. Ako Komisija zatraži dodatne informacije radi procjene zahtjeva, dostavljanje dodatnih informacija trebalo bi biti vremenski ograničeno.

- (23) Država članica podnositeljica zahtjeva trebala bi u interesu korisnika i tijela nadležnih za provedbu mjera osigurati da se svi dionici uključeni u postupak podnošenja zahtjeva obavješćuju o napretku zahtjeva.
- (24) U skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja financijski doprinosi iz EGF-a ne bi trebali zamijeniti, nego bi prema mogućnosti trebali dopunjavati mjere potpore koje su korisnicima na raspolaganju u okviru fondova Unije ili njezinih drugih politika ili programa.
- (25) Trebalo bi uključiti posebne odredbe za informativne i komunikacijske aktivnosti o primjerima djelovanja EGF-a i njihovim rezultatima.
- (26) Kako bi se olakšala provedba ove Uredbe, rashodi bi trebali biti prihvatljivi od dana od kojeg država članica počinje pružati usluge prilagođene potrebama ili od dana od kojeg država članica snosi administrativne rashode za provedbu EGF-a.
- (27) U proračunskoj liniji EGF-a u okviru godišnjeg proračunskog postupka na raspolaganju bi trebao biti odgovarajući iznos odobrenih sredstava za plaćanje kako bi se pokrile potrebe do kojih osobito dolazi tijekom prvih mjeseci svake godine, kada su mogućnosti za prijenos iz drugih proračunskih linija posebno teške.
- (28) [Višegodišnjim financijskim okvirom i Međuinstitucijskim sporazumom između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od [budući datum] o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju¹⁷ („Međuinstitucijski sporazum”) određuje se proračunski okvir EGF-a].

¹⁷ Upućivanje treba ažurirati.

- (29) U interesu korisnika potpora bi se trebala omogućiti što prije i na što učinkovitiji način. Države članice i institucije Unije uključene u postupak donošenja odluka povezanih s EGF-om trebale bi činiti sve što je u njihovoj moći da smanje vrijeme obrade i pojednostavne postupke kako bi osigurale da se odluke o mobilizaciji EGF-a donose glatko i brzo. Stoga o zahtjevima za prijenos koje podnosi Komisija ubuduće odlučuje proračunsko tijelo te više nije potreban Komisijin prijedlog o mobilizaciji EGF-a.
- (30) U slučaju zatvaranja poduzeća radnicima koji su proglašeni viškom može se pomoći u preuzimanju dijela ili svih aktivnosti njihova bivšeg poslodavca.
- (31) Kako bi se Europskom parlamentu omogućio politički nadzor, a Komisiji stalno praćenje rezultata dobivenih uz potporu EGF-a, države članice trebale bi podnijeti završno izvješće o provedbi EGF-a.
- (32) Države članice i dalje bi trebale biti odgovorne za provedbu financijskog doprinosa te za upravljanje djelovanjima uz financijsku potporu Unije i kontrolu nad njima u skladu s odgovarajućim odredbama Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća („Financijska uredba”)¹⁸ ili uredbe koja je zamjenjuje. Države članice trebale bi opravdati uporabu financijskog doprinosa primljenog iz EGF-a. Obveze izvješćivanja trebale bi odražavati posebnu prirodu intervencija EGF-a s obzirom na kratko razdoblje provedbe operacija EGF-a.

¹⁸ Upućivanje treba ažurirati.

(33) [Države članice trebale bi i sprečavati, otkriti i učinkovito rješavati nepravilnosti, uključujući prijevare koje počinje korisnici. Nadalje, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2988/95²⁰ i Uredbom Vijeća br. 2185/96²¹ Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) može provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijave, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939²² Ured europskog javnog tužitelja („EPPO”) može provoditi istrage i kazneno goniti kaznena djela kojima se šteti financijskim interesima Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća²³. Države članice trebale bi poduzeti potrebne mjere kako bi svaka osoba ili subjekt koji primaju sredstva Unije u potpunosti surađivali u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijelili Komisiji, OLAF-u, EPPO-u nužna prava i pristup u pogledu onih država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji na temelju Uredbe (EU) 2017/1939, kao i Europskom revizorskom sudu, te se pobrinuli da sve treće strane koje su uključene u izvršavanje sredstava Unije osiguravaju jednakovrijedna prava. Države članice trebale bi izvijestiti Komisiju o utvrđenim nepravilnostima, uključujući prijevare, te o daljnjem postupanju u vezi s njima i daljnjem postupanju u vezi s istragama OLAF-a.]

¹⁹ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

²⁰ Uredba Vijeća (EZ, Euroatom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

²¹ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

²² Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

²³ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

- (34) [U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća²⁴ („Financijska uredba”), Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²⁵, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2988/95²⁶, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96²⁷ i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939²⁸, financijski interesi Unije trebaju se štititi razmjernim mjerama, među ostalim i sprečavanjem, otkrivanjem, ispravljanjem i istragom nepravilnosti, uključujući prijevare, povratom izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanjem administrativnih sankcija. Posebno, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) može provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijave, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja („EPPO”) može provoditi istrage i kazneno goniti kaznena djela kojima se šteti financijskim interesima Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća²⁹.

²⁴ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1).

²⁵ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

²⁶ Uredba Vijeća (EZ, Euroatom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

²⁷ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

²⁸ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

²⁹ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili subjekt koji primaju sredstva Unije moraju u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti Komisiji, OLAF-u, EPPO-u nužna prava i pristup u pogledu onih država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji na temelju Uredbe (EU) 2017/1939, kao i Europskom revizorskom sudu, te se pobrinuti da sve treće strane koje su uključene u izvršavanje sredstava Unije osiguravaju jednakovrijedna prava.]

- (35) Horizontalna financijska pravila koja donesu Europski parlament i Vijeće na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije primjenjuju se na ovu Uredbu. Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i posebice određuju postupak za utvrđivanje i izvršenje proračuna s pomoću bespovratnih sredstava, javne nabave, nagrada, neizravnog izvršenja te omogućuju provjere odgovornosti financijskih izvršitelja. [Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a odnose se i na zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama jer je poštovanje vladavine prava bitan preduvjet za dobro financijsko upravljanje i učinkovito financiranje sredstvima EU-a.]
- (36) Na temelju članaka 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. potrebno je ocijeniti ovaj program na temelju informacija prikupljenih u okviru posebnih zahtjeva za praćenje izbjegavajući pritom prekomjerne propise i administrativno opterećenje, posebice za države članice. Prema potrebi, takvi zahtjevi mogu uključivati mjerljive pokazatelje kao temelj za ocjenjivanje učinaka programa u praksi.
- (37) Uzimajući u obzir važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije u pogledu provedbe Pariškog sporazuma i ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, ovim će se programom pridonijeti uključivanju klimatske politike u politike Unije i postizanju općeg cilja da se [25 %] rashoda proračuna EU-a namijeni klimatskim ciljevima. Relevantne mjere utvrdit će se tijekom pripreme i provedbe fonda te će se ponovno procijeniti u okviru njegove evaluacije.

- (38) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog svojeg opsega i učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (39) S obzirom na to da je za digitalnu transformaciju gospodarstva potrebna određena razina digitalnih kompetencija radne snage, širenje vještina potrebnih u digitalno doba trebao bi biti snažno preporučen horizontalni element svakog usklađenog paketa usluga prilagođenih potrebama.

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom osniva se Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF) za razdoblje višegodišnjeg financijskog okvira od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027.

U njoj se utvrđuju ciljevi EGF-a, oblici financiranja Unije i pravila za omogućivanje tog financiranja, uključujući zahtjeve koje podnose države članice za financijske doprinose iz EGF-a za mjere namijenjene korisnicima iz članka 7.

Članak 2.

Misija

EGF doprinosi boljoj raspodjeli koristi globalizacije i tehnološkog napretka pružanjem pomoći radnicima koji su proglašeni viškom i samozaposlenim osobama koje su prestale sa svojom djelatnošću da se prilagode strukturnim promjenama. Kao takav, EGF doprinosi provedbi načela definiranih u europskom stupu socijalnih prava te poboljšava socijalnu i ekonomsku koheziju među regijama i državama članicama.

Članak 3.

Područje primjene i ciljevi

1. EGF pruža potporu radnicima koji su proglašeni viškom i samozaposlenim osobama koje su prestale sa svojom djelatnošću tijekom neočekivanih velikih restrukturiranja iz članka 5.
2. Ciljevi EGF-a jesu iskazivanje solidarnosti i promicanje održivog zapošljavanja u Uniji pružanjem potpore u slučaju neočekivanih velikih restrukturiranja, posebice onih nastalih zbog izazova povezanih s globalizacijom kao što su promjene u tokovima svjetske trgovine, trgovinski sporovi, bitne promjene u trgovinskim odnosima EU-a ili sastavu unutarnjeg tržišta, financijske ili gospodarske krize, prelazak na niskouglijučno gospodarstvo [ili kao posljedica digitalizacije ili automatizacije]. EGF će tako poduprijeti korisnike da se što je prije moguće ponovno uključe u održivo zapošljavanje. Posebna se pozornost daje mjerama kojima se pomaže skupinama u najnepovoljnijem položaju.

Članak 4.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe:

- (a) „radnik koji je proglašen viškom” znači radnik čije je zaposlenje zbog viškova završilo ranije ili čiji se ugovor ne obnavlja iz ekonomskih razloga;
- (b) „samozaposlena osoba” znači osoba koja je zapošljavala manje od 10 radnika;
- (c) „korisnik” znači osoba koja sudjeluje u mjerama koje se sufinanciraju iz EGF-a;
- (d) „nepravilnost” znači svaka povreda primjenjivog prava koja je posljedica nekog čina ili propusta gospodarskog subjekta uključenog u provedbu EGF-a koja šteti ili bi mogla štetiti proračunu Unije terećenjem tog proračuna neopravdanim rashodom.